AIGUA, RIUS I POBLES

16 DE JUNY — 17 DE JULIOL — 2010

EL PALAU
PALAU FIRAL I DE CONGRESSOS DE TARRAGONA

ORGANITZA: ASOCIACIÓN AGUA, RÍOS Y PUEBLOS

Dilluns a divendres:
11 a 14 i 18 a 21 h
Dissabte:
18 a 21 h

ENTRADA GRATUÏTA

Fotografia **CALIAS Photo**

Vivim al *Planeta Blau*, al *Planeta Aigua*. Tanmateix, *1.100 milions de persones no tenen garantit l'accés a l'aigua potable i cada dia moren unes 10.000 per aquest motiu, la majoria de les quals són nens.* Afrontem les conseqüències de la *crisi d'insostenibilitat* per contaminació i destrucció d'aiguamolls, rius i aqüífers. Primer han mort granotes i peixos... després les persones més vulnerables.

L'extracció abusiva de cabals, la dessecació d'aiguamolls, la tala de boscos i manglars, juntament amb la fragmentació de l'hàbitat fluvial amb grans preses han ensorrat la vida dels nostres rius i han fet desaparèixer *la pesca: la proteïna dels pobres.*

La *Comissió Mundial de Preses* estima que les *50.000 grans preses construïdes al llarg del segle XX* han fet desplaçar *entre 40 i 80 milions de persones, en resultar inundats els pobles on vivien.*

La privatització dels serveis d'aigua i sanejament com a conseqüència de la pressió del *Banc Mundial* ha agreujat la vulnerabilitat dels més dèbils, en *transformar els ciutadans en clients* i en ignorar que l'accés a l'aigua potable ha de ser considerat i garantit com un *dret humà.*

Afrontem, en definitiva, una *crisi global de l'aigua*, un veritable *holocaust hidrològic*, en què les víctimes són *invisibles, llunyanes i sense rostre; prescindibles en la nostra consciència.*

"Aigua, Rius i Pobles" s'ha proposat donar la paraula a aquestes persones, a la vegada víctimes i lluitadores per un món més just, digne i sostenible. Potser no tenen *"la solució"* als problemes; però els pateixen en primera línia i, per això mateix, mereixen ser escoltades i tingudes en compte.

Pedro Arrojo

Grans preses

Text **Pedro Arrojo**
Fotografia **Karen Robinson**

L'any 2000, la Comissió Mundial de Preses, presidida pel professor Kader Asmal (ministre de Medi Ambient de Sud-àfrica), va presentar el seu informe final. Malgrat comptar amb la participació de governs, organitzacions d'afectats i centenars d'experts, la *Comissió* va reconèixer la seva impotència per precisar el nombre de persones desplaçades, que va acabar estimant **entre 40 i 80 milions**. Aquesta desmesurada forquilla reflecteix la tràgica i vergonyosa invisibilitat de les víctimes.

En molts casos, la població ni tan sols és adequadament censada. Els seus drets rarament s'han vist compensats. Els reassentaments solen patir greus problemes d'habitabilitat (acumulació, falta d'aigua potable, electricitat i serveis...); les terres són pobres i la pesca ha desaparegut. La desvertebració social i cultural augmenta la seva vulnerabilitat, especialment quan es tracta de comunitats indígenes. Tot plegat genera escenaris d'extrema pobresa, fam i greus problemes de salut.

Drets humans, violència i aigua

Text **Pedro Arrojo**
Fotografia **James Rodríguez**

L'aigua, vinculada a valors emocionals i territorials, és fàcilment manipulable, tant en la confrontació política partidista, com fins i tot a l'hora de justificar guerres. El control de l'aigua acostuma a ser usat com a eina de poder. Aquest és el cas d'Orient Mitjà, on forma part d'una estratègia militar que usa el poble palestí com a ostatge i li imposa condicions de vida inhumanes amb tan sols 107 m^3/habitant/any, davant els 2.300 m^3/habitant/any que acapara Israel.

Al Kurdistan turc, el desplaçament massiu de la població kurda per construir les *22 grans preses del Projecte del sud-est d'Anatòlia* (GAP) forma part d'una estratègia militar per debilitar el suport social sobre el terreny a la guerrilla del PKK.

Els casos més brutals de transgressió de drets humans en conflictes d'aigües es produeixen en contextos de *guerra no declarada*. La massacre a mans de l'exèrcit guatemalenc de més de tres-cents maies, majoritàriament dones i nens, que es resistien a ser desplaçats per construir la presa de *Chixoy*, va ser un dels casos més aterridors. L'assassinat de líders de les comunitats *Embera-Katío*, com *Kimi Pernía*, que es negaren a deixar les seves terres a *l'Alto Sinú* (Colòmbia), davant les preses d'Urrá I i II, n'és un altre exemple. Guerres no declarades que s'usen per atropellar impunement drets humans de comunitats indígenes i camperoles en benefici d'empreses i terratinents.

Catàstrofes

Text **Pedro Arrojo**
Fotografia **Michael Appleton**

Durant les dues darreres dècades, hi ha hagut 25 milions de desplaçats per inundacions i sequeres. El canvi climàtic accelera els processos de desertització i agreuja els riscos derivats d'aquest tipus de fenòmens a moltes regions. Tradicionalment, aquests desastres "naturals" s'han considerat com a inevitables i impredictibles.
Tanmateix, amb freqüència, rere seu hi ha la mà de l'home.

La construcció de grans preses sense garanties de seguretat adequades; els processos de desforestació, amb el risc conseqüent de moviments de terres; la prioritat de produir hidroelectricitat menyspreant els riscos de riuades sobre poblacions d'aigües avall, o la urbanització d'espais fluvials, generalment per a poblacions pobres... són algunes de les claus.

D'altra banda, les conseqüències d'aquest tipus de fenòmens depenen del grau de vulnerabilitat de les poblacions afectades. Vulnerabilitat que sol ser més gran com més gran és el nivell de pobresa. De fet, la major part de les víctimes d'aquests desastres, naturals o no tan naturals, són pobres.

Degradació d'ecosistemes aquàtics i fam

Text **Pedro Arrojo**
Fotografia **Dieter Telemans**

En poques dècades, hem dessecat gran part dels aiguamolls, hem talat boscos de ribera, hem rectificat, estreti i emmurallat cursos fluvials; desenes de milers de grans preses trenquen la continuïtat de l'hàbitat fluvial; hem contaminat i sobreexplotat aqüífers i rius, que de vegades ni tan sols arriben al mar. En nom del "progrés", hem trencat la sostenibilitat del cicle hídric, fins al punt que el mitjà aquàtic continental és el que registra la proporció més elevada d'espècies extingides o en extinció.

Tanmateix, aquesta fallida no solament afecta la biodiversitat, sinó que agreuja dos dels grans problemes de la humanitat: el de l'accés a l'aigua potable i el de la fam. La major part de les proteïnes en la dieta de les comunitats pobres procedeix de la pesca.

Avui assistim a desastres humanitaris consumats, al mateix temps que se n'anuncien d'altres de més greus, com a conseqüència d'haver arruïnat la pesca. El mar d'Aral, el llac Txad, el llac Victòria, el riu Urrá, l'Amazones, el Paraná, el Mekong... són exemples de com la degradació de rius i llacs pot agreujar els problemes de fam al món.

Dret humà a l'aigua i lluita contra la privatització

Text **Pedro Arrojo**
Fotografia **Ruth Fremson/The New York Times**

Avui 1.200 milions de persones no tenen garantit l'accés a l'aigua potable, la qual cosa comporta 10.000 morts diàries.
D'aquestes morts, 4.000 corresponen a nens i nenes menors de 5 anys, causades per diarrea, per beure aigua contaminada per abocaments de clavegueres.

La contaminació tòxica per activitats industrials, petrolieres, mineres i agràries enverina silenciosament milions de persones. En particular, la contaminació per cianurs i metalls pesants de la mineria a cel obert, en capçaleres fluvials, és demolidora per a la salut de comunitats senceres, sovint indígenes.

A aquests processos d'apropiació privada de la naturalesa, s'uneix durant les últimes dècades la pressió privatitzadora dels serveis d'aigua que imposa el Banc Mundial. Amb això, lluny de resoldre's el problema d'accés a l'aigua potable, s'agreuja la vulnerabilitat dels més pobres, en transformar els ciutadans en clients. Davant aquestes polítiques de privatització, s'aixequen forts moviments socials que promouen nous models de gestió pública participativa sota control social i el reconeixement de l'accés a l'aigua potable com un dret humà, tal com recullen les noves constitucions de països com l'Uruguai, Bolívia, Veneçuela o l'Equador.

Victòries i solucions

Text **Pedro Arrojo**
Fotografia **Roberto Guimarães**

La crisi de l'aigua en el món és conseqüència de la convergència de tres falles crítiques: la crisi d'iniquitat i pobresa, la crisi d'insostenibilitat dels nostres ecosistemes aquàtics i la crisi de governança dels serveis públics sota les pressions privatitzadores.

Davant el vell i arrogant paradigma de "dominació de la naturalesa", amb les seves estratègies "d'oferta" basades en el negoci del formigó, avui s'imposen noves estratègies d'estalvi, eficiència i conservació. La modernització de regadius i xarxes urbanes, juntament amb l'aplicació de lleis i tecnologies que impedeixin la contaminació i la sobreexplotació de rius i aqüífers, s'imposen en les polítiques més avançades de gestió d'aigües.

Però el repte fonamental no és tant tecnològic, sinó de governança. La lluita contra la privatització dels serveis públics de l'aigua i contra la corrupció il·lumina nous models de gestió pública participativa sota control social, al mateix temps que obre el camí al reconeixement de l'accés a l'aigua potable com un dret humà.

Afortunadament, davant els greus problemes que es deriven d'aquesta crisi global de l'aigua, la mobilització ciutadana obre camins d'esperança en la perspectiva d'un altre ordre mundial que, sens dubte, és possible, senzillament, perquè és necessari.

Fotografia **Pipa Álvarez**

Els conflictes de l'aigua a Catalunya. A Catalunya han sorgit greus problemes d'aigües: a les conques internes, sotmeses a la pressió de les demandes urbanoindustrials de l'àrea metropolitana de Barcelona, i a la conca de l'Ebre, sotmesa a la pressió de nous regadius i de transvasaments que posen en perill la sostenibilitat del Delta.

La massiva contaminació industrial, ramadera i agrària, juntament amb la salinització del Llobregat per la mineria de sal, dificulten la disponibilitat de cabals per al proveïment urbà. El transvasament massiu del Ter a Barcelona, tot i que va generar un profund conflicte a la regió, va aconseguir resoldre el problema. El gran transvasament de l'Ebre, previst al PHN, va acabar suscitant enormes manifestacions que el van dur a la derogació, malgrat tot altres projectes menors, com el transvasament que es pot derivar del canal Xerta-Xènia, continuen actius.

Un altre pol de conflicte es va generar al voltant de Tarragona, amb el desenvolupament de la indústria petroquímica, que va motivar l'anomenat "minitransvasament".

Per altra banda, la major part dels serveis d'aigües a Catalunya són gestionats, sota concessió, per Aigües de Barcelona. La pujada d'impostos a través del rebut de l'aigua va provocar entre 1990 i 1998 una de les lluites veïnals més significatives: la "guerra de l'aigua de Barcelona", que va obrir espai als moviments que qüestionen la privatització d'aquest tipus de serveis.

Problemes de quantitat, de qualitat, de sostenibilitat i de governança, des de les perspectives de canvi climàtic, que el Pla de gestió d'aigües de Catalunya, presentat per l'ACA, afronta des de nous enfocaments i alternatives.

Pedro Arrojo

Riu Ebre. Els transvasaments no són la solució

Text **Plataforma en Defensa de l'Ebre**
Fotografia **Pipa Álvarez**

El Pla hidrològic nacional (PHN) que es va aprovar l'any 2000 tenia previst un transvasament del riu Ebre de 1.080 hm^3/any cap a la costa mediterrània (pel nord fins a Barcelona i pel sud fins a Almeria) per atendre la creixent demanda d'aigua del regadiu intensiu i el projectat desenvolupament immobiliari i turístic de tota la zona. Les afectacions ambientals, socials i econòmiques que suposava aquest transvasament van generar una forta oposició ciutadana de tota la conca i especialment a les Terres de l'Ebre i al Pirineu aragonès (com a zones més afectades), amb el suport de la comunitat científica.

Aquesta forta oposició ciutadana va fer que el 2004 el macroprojecte de gran transvasament fos derogat, però no es van derogar les més de vuit-centes obres recollides en l'annex II del PHN. Moltes d'aquestes obres continuen alimentant una expectativa insostenible de nous regadius similar a la del PHN. En particular a la conca de l'Ebre, més de 300.000 noves hectàrees, que requeririen dues vegades els cabals del derogat transvasament de l'Ebre.

Per això, encara que la derogació dels grans transvasaments projectats va ser un èxit molt positiu, entenem que la Nova Cultura de l'Aigua no s'està aplicant i que continua imperant la vella cultura del consum exacerbat i insostenible que no té en compte que l'aigua és un recurs finit.

El cas del Ter
Excés de purins i manca de cabal

Text **Dani Boix Masafret, Albert Ruhí Vidal i Sergi Solá**
Fotografia **Toni León. Consorci Alba-Ter**

Els embassaments del seu tram mitjà i el desproporcionat transvasament que pateix fan que el riu Ter canviï radicalment. Són dos rius diferents, amb problemes diferents; aigües amunt dels embassaments, per contaminació, i aigües avall, per manca de cabals.

L'actual ramaderia intensiva que es practica a la comarca d'Osona comporta un consum espectacular d'aigua i genera un excés de purins que els sòls agrícoles no poden absorbir. En pocs anys, s'ha substituït la cultura pagesa pel peonatge, i el cicle de criança del porc s'ha reduït a la meitat amb pinsos de laboratori. Es deixen de produir fems tradicional i es passa a produir purins líquids, que contaminen els aqüífers subterranis. Fins i tot si s'aconsegueix canviar el model productiu, aquests aqüífers trigaran dècades a recuperar-se.

El transvasament es va iniciar als anys seixanta, però ha estat en l'última dècada quan s'han produït els grans abusos. Des de l'any 1996 fins al 2007 s'ha transvasat el 75% dels cabals del riu, i s'ha ignorat, fins i tot, la legislació vigent i els compromisos de l'Administració. Això ha ocasionat seriosos impactes econòmics, socials i ecològics. De fet, durant els últims quatre anys, hi ha hagut més dies en què s'ha incomplert el cabal mínim del Pla de cabals de manteniment per al Ter a Girona que dies en què s'ha respectat.

La lluita de l'aigua a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, 1990-1998

Text **Albert Recio, professor d'Economia de la Universitat Autònoma de Barcelona**
Fotografia **Rubén Pérez**

Aquesta lluita va ser desenvolupada pel moviment veïnal a diversos barris de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. En els seus orígens, es va alçar en contra de l'increment abusiu d'impostos en el rebut de l'aigua, alguns dels quals no estaven relacionats amb el cicle de l'aigua.

A més de múltiples manifestacions i mobilitzacions, va destacar la negativa a pagar la part corresponent a aquests impostos en la factura de l'aigua. La reflexió del mateix moviment al llarg del conflicte va donar lloc a una proposta de canvi en el model tarifari orientada a garantir un cost assequible per als consums bàsics i penalitzar els consums excessius.

També va desenvolupar una cultura de l'estalvi. En aquests moments, Barcelona és una de les ciutats amb menor consum d'aigua en relació amb altres grans urbs (110 litres per persona i dia).

La lluita va acabar amb una victòria parcial. Les taxes que corresponen a la part del servei que no està privatitzat es van adequar a les reivindicacions ciutadanes (rebut per trams, ponderació segons habitants per domicili); però la part que depenia pròpiament de l'empresa privada AGBAR no es va tocar.

El moviment va servir per posar en primer terme la necessitat de tenir una política tarifària social i ambientalment més justa.

La salinització del Llobregat

Contaminació industrial, silenciada amb diner públic

Text **Plataforma ProuSal!**
Fotografia **Laura Comellas**

Les mines de potassa, al Bages, donen feina a més de mil persones, però diàriament deixen sobre la terra, sense protecció, unes cinc mil tones de runam (bàsicament sal). Aquests munts de runa es dissolen en tots els rius, fonts i aigües subterrànies i han deixat el nostre poble, Sallent, sense aigua potable. Això, tot i que és molt greu, no és el pitjor: salinitzen el riu Llobregat, d'on s'abasteix la meitat de la població de Barcelona. Aquesta salinització és tan greu que el col·lector de salmorres construït ara fa vint anys s'haurà d'ampliar, a més la Generalitat ha hagut de construir una planta dessalinitzadora a Abrera, perquè, atès l'elevat contingut de sal de l'aigua, no es pot potabilitzar directament, ja que produiria els perillosos trihalometans.

Hi hauria vies de solució, com les que planteja un estudi de la UPC, però no hi ha prou voluntat política per posar-les en marxa.

El Besòs. La garantia d'abastament de Barcelona

Text **Karl Dkreiser. Ecologistes en Acció de Catalunya**
Fotografia **Pipa Álvarez**

Històricament bona part de la ciutat de Barcelona s'ha abastit de les aigües del Besòs. Tanmateix, la industrialització dels anys 1960 i 1970 va comportar un gran impacte per a la qualitat de les seves aigües. La situació va ser tan greu que el jutge José María Merlos absolgué dos industrials acusats de delicte ecològic per considerar que "tot i que s'ha demostrat l'existència d'abocaments il·legals, la contaminació no va causar danys concrets, perquè el riu Besòs ja està biològicament mort".

Les activitats del Grup Excursionista Puigcastellar han estat molt importants per sensibilitzar la població de la necessitat de recuperar el Besòs. L'any 1988, amb la constitució del Consorci per a la Defensa del Riu Besòs, s'inicià un canvi de tendència. La depuració natural i les noves tecnologies han permès potabilitzar les aigües subterrànies de l'aqüífer de Santa Coloma de Gramenet per al consum humà.

Ecologistes en Acció lluita pel bon estat ecològic del Besòs, perquè els seus aqüífers tornin a garantir l'abastament de Barcelona i per la seva recàrrega mitjançant els efluents de les depuradores. Durant l'última sequera es ressuscitaren els transvasaments del Roïna, del Segre i de l'Ebre. Ecologistes en Acció i la Plataforma de Defensa de l'Ebre en la Taula de Sequera tornaren a apostar pels aqüífers del Besòs com a reserva estratègica per garantir l'abastament de Barcelona.

CALENDARI D'AGENDA CIUTADANA

Programa d'actes que tindrà lloc a El Palau:

SETMANA 1

Dimecres, 16 de juny

17:00 h

Inauguració de l'exposició Aigua, Rius i Pobles.

18:00 h

Cloenda del curs acadèmic 2009-2010 i de la setena edició del Màster Universitari en Dret Ambiental. El pla de gestió de l'aigua a Catalunya. **Manuel Hernández**, director de l'Agència Catalana de l'Aigua. **Frederic Adan**, degà de la Facultat de Ciències Jurídiques de la Universitat Rovira i Virgili.

Dijous, 17 de juny

18:00 h

"**Competències municipals en salut publica: l'aigua**". **Joan Carles Ferraté**, gerent d'Aigües de Reus, membre del Consorci per a la Gestió Integral d'Aigües de Catalunya. **Cándido Álvarez**, Centre de Recursos per a la Protecció de la Salut i el Medi de Reus.

19 de juny

Piragüada Xerta-Tortosa, amb la conferència fluvial "L'aigua i el riu que ens uneixen", del catedràtic emèrit d'hidrologia **Javier Martínez Gil**: *És estrany que un element tan emocionalment vinculat al sentiment humà, tan definidor de la personalitat d'un territori, vehiculador de cultures i patrimonis de memòria, una bonica bandera natural que hauria d'unir els tarragonins, a la pràctica hagi de ser un element de discòrdia permanent, convertit en carta dels jocs de poder d'interessos forans. En un riu hi ha potencialment més elements d'unió que de separació, com a l'Ebre en el seu recorregut per la demarcació. Però aquests elements s'han de conèixer primer i posar-los en el cor després. Aquest és ,l'objectiu d'aquesta conferència, dictada en una aula singular, el riu mateix, amb les piragües com a seients i el paisatge de Tortosa com a pantalla. "Qui no coneix un riu per dins, no sap què és un riu",* Javier Martínez Gil.

(L'organització facilitarà l'autobús Tarragona-Xerta i Tortosa-Tarragona).

Més informació:
"Agua, Ríos y Pueblos",
www.aguariosypueblos.org.
Contacte: **Pipa Álvarez**.
pipaalvarez@gmail.com,
660425513

SETMANA 2

Dilluns, 21 de juny

18:00 h

Presentació del llibre "*Els guardians de l'aigua*", a càrrec d'**Olga Xirinacs** i amb la participació de **Gabriel Borràs**, biòleg i coautor de l'obra.

Dimarts, 22 de juny

L'ordenament dels cabals ambientals a les conques internes de Catalunya.

18:00 h

Antoni Munné, de l'Agència Catalana de l'Aigua,

19:00 h

Héctor Hernández i **Joan Díaz**, de la Plataforma Salvem el Gaià.

26 de juny

10:00 h

Visita guiada pel curs del riu Gaià: des de Ferran-Tamarit fins a la desembocadura. (L'organització facilitarà el desplaçament amb autobús de l'EMT).

SETMANA 3

Dilluns, 28 de juny

18:00 h

El pla de conca de l'Ebre i les seves repercussions a Catalunya, el Delta (perspectives de futur, cabals i qualitats), sostenibilitat i viabilitat econòmica i social dels regadius projectats a la conca de l'Ebre, transvasaments, perspectives i projectes de nous transvasaments.

Pedro Arrojo (Universidad de Zaragoza), **Pere Josep Jiménez** (Grup Natura Freixe), **Albert Rovira** (IRTA), **Manolo Tomàs** (Plataforma en Defensa de l'Ebre), **Lorenzo Galbiati** (ACA).

Dimarts, 29 de juny

18:00 h

Aigua i recerca: "Water Technology Centre Tarragona Dow Water & Process Solutions". Presenter: **Kevin Reyntjens** (Regional Applications Development Leader Europe / Middle East / Africa).

19:00 h

Aigua i indústria química: Reutilització d'aigües depurades al pol químic de Tarragona. **Francisco Rubio**, (director d'AITASA, Aguas Industriales de Tarragona SA), **Daniel Pi** (president del Consorci d'Aigües de Tarragona).

Dimecres, 30 de juny

18:00 h

Debat sobre "*aigua i sostenibilitat*" amb representants del PSC, CiU, ERC, PP i ICV.

Organitza: Col·legi de Periodistes de Catalunya, demarcació de Tarragona.

PEL·LÍCULA DE L'EXPOSICIÓ

Agua, Ríos y Pueblos.
Una pel·lícula documental de Sonia Llera.

CRÈDITS

AIGUA, RIUS I POBLES

Director: Pedro Arrojo Agudo

Comissària: Tove Heiskel

Coordinació de la documentació: Marisancho Menjón

Coordinació dels casos locals i relacions institucionals: Pipa Álvarez Enrich

Direcció del documental Agua, Ríos y Pueblos: Sonia Llera

Disseny de la imatge: Isidro Ferrer

Disseny gràfic: Nieves Añaños / Estudio Versus

Disseny del muntatge: Guri_ Casajuana

Muntatge: Croquis

Traduccions: Carme Rodríguez Morente, Míriam Salvatierra Mallarach

Maquetació del fullet: Tartaruga Imagen e Imaginación

Disseny web: Plica Zaragózame, SL

Coordinació de l'agenda ciutadana: Jordi Prades

COL·LABOREN

Alberg l'Assut de Xerta

Beniemocions SL

CADEMAR

Casa de l'Aigua Tortosa

La Veu de l'Ebre

La Vanguardia

HI PARTICIPEN

3S Rivers Protection Network (Cambodja)

ADIVIMA (Asociación para el Desarrollo Integral de las Víctimas de la Violencia en las Verapaces, Maya Achí, Guatemala)

The Advocacy Project (EUA)

Africa Water Network (Ghana)

Agència Catalana de l'Aigua (ACA)

Aigües de Reus

ASA (Brasil)

Assembly of the Poor (Tailàndia)

Associació Empresarial Química de Tarragona

Ateneu Juvenil, Cultural i Naturalista de Girona

Barcelonya SCCL

Basilwizi (Zimbabwe)

Bulimba Creek Catchment Coordinating Commitee Inc. (Austràlia)

Centre de Recursos per a la Protecció de la Salut i el Medi (CRM)

Comress (Comunicación y Responsabilidad Social), Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

Consejo de Ejidos y Comunidades Opositoras a la Presa de La Parota (CECOP, Mèxic)

COAGRET (Espanya-Portugal)

Collectif Argos (França)

Coordinadora de Comunidades Afectadas por la Hidroeléctrica Chixoy (Guatemala)

Dow Water Solutions

ECOFONDO (Colòmbia)

European Rivers Network, (França)

Federació d´Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB)

FIVAS, Asociación para Estudios Internacionales de Aguas y Bosques (Noruega)

Fundación Nueva Cultura del Agua, (Espanya)

Gent del Ter

GRUFIDES (Grupo de Formación e Intervención para el Desarrollo Sostenible, Perú)

Grup de Defensa del Ter

Grup Natura Freixe

Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA)

Instituto Mexicano para el Desarrollo Comunitario A. C. (IMDEC, Mèxic).

International Rivers (IR, EUA)

Kurdish Human Rights Project (Gran Bretanya)

Pakistan Fisherfolk Forum (Pakistan)

Plataforma en Defensa de l'Ebre (PDE)

Salvem el Gaià

Save the Mary River (Austràlia)

SOS Comunidad (Argentina)

Sustain Labour (Espanya)

Unizar

World Wildlife Fund/Adena (Espanya)

Xarxa per a una Nova Cultura de l'Aigua (XNCA)

ORGANITZA

AGUA RÍOS Y PUEBLOS

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

AJUNTAMENT DE TARRAGONA

EL PALAU
Palau Firal i de Congressos de Tarragona

AMB EL SUPORT DE

Consorci d'Aigües de Tarragona

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

cedat | CENTRE D'ESTUDIS DE DRET AMBIENTAL DE TARRAGONA ALCALDE PERE LLORET

CÀTEDRA DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

PRODÜIT AMB LA COL·LABORACIÓ DE

cerai
centro de estudios rurales y de agricultura internacional

Enginyeria Sense Fronteres

FUNDACIÓN Nueva Cultura del Agua

INTERNATIONAL RIVERS
people • water • life

ERN
European Rivers Network

PATROCINADORS

Agència Catalana de l'Aigua

el faro
pabellón de iniciativas ciudadanas

THE Kendeda FUND

málaga.es diputación
medio ambiente y articulación territorial

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

Fundación Biodiversidad

COL·LABOREN

Col·legi de Periodistes de Catalunya

alberg ASSUT

L'EBRE
Grup de comunicació

FUNDACIÓ Nova Cultura de l'Aigua
Casa de l'Aigua

LA VANGUARDIA

imprès en paper reciclat

www.aguariosypueblos.org